

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 162 | aprill 2014

www.kliinikum.ee/leht

Tartu Ülikooli Kliinikum

Peata ratsanik teel Tartusse ehk kuidas „kuri silm“ otsustas kunsti üle

Eesti suurima raviasutusestajana tajub kliinikum oma rolli ühiskonnas, sealhulgas ka kaasaegse kunsti väärtustajana. Haiglahoonetes ringi käies näeme seintel palju kunsti. Sellest hoolimata tunneme puudust suurtest ja väärimatest monumentaalskulptuuridest Maarjamõisa väljal.

Kriteeriumid uuele skulptuurile

Probleemi lahendamiseks moodustas kliinikumi juhatus komisjoni, kellele anti ülesanne – rajada Maarjamõisa väljale skulptuur, mis peab vastama omadussõnadele „suur“ ja „uhke“.

Komisjon leidis uuele teosele kiiresti ka koha – puudest vabastatud ala L. Puusepa 6 ees ehk endise sisekliiniku hoone esine ala. Päevakorda kerkisid mitmed küsimused: milline peab skulptuur olema, millist sõnumit kandma,

Järg LK 2 ►

UUDIS

K-parkimine

Muudatused kliinikumi parkimis- korralduses

Parimatele (so uksele lähimate) parkimiskohtadele on hommikuti tihe konkurents. Leevendust on toonud uute suurte parklate avamine, mis jäävad nn magusatest aladest mõnikümme meetrit eemale, teisele poole N. Luni tänavat. Tõsi on see, et uksele lähimaid parkimiskohti on vaid loetud arv ning neid niisama juurde ei teki.

Võrdsuse tagamiseks autotoomanike vahel, st selleks, et kõik töötajad ja külalised saaksid vähemalt mõnel päeval nädalas parkida oma auto välisuksele võimalikult lähemale, muudetakse haiglahoonete lähiehitiste parklates parkimiskorraldust.

Alates 1. aprillist saab haigla ja polikliiniku lähiehitiste parklates paaris-kuupäevadel parkida autot, mille numbrimärgil on viimane number paarisnumber. Paaritutel kuupäevadel saavad parkida need, kelle auto numbrimärgil on viimane number paaritu.

Autotoomanikud, olge tähelepanelikud ning austage reegleid! Uue korra vastu ek-sijaid esimestel päevadel ilmselt ei trahvita, kuid edaspidi tasub enne tööletulekut auto numbrimärki hästi meelde pidada!

Mootorrattaste parkimine on tasuta.

KLIINIKUMI LEHT

UUDIS

Foto: Kliinikumi Leht

Palgast kliinikumis

Kliinikumi juhatus arutas oma koosolekul palgatõusu küsimust. Juhatus leidis, et palgatõusu suurus sõltub sellest, kui palju metsa kliinikumi kinistult Maarjamõisa väljal õnnestub maha raiuda ja rahaks teha.

Algust tehti L. Puusepa 6 krundil asunud ürgmetsaga. Tekkinud aasal tohib ratsapatrull oma hobuseid parkida.

Elektroniline töövõimetusleht on nüüd kohustuslik

Alates 01.04.2014 muutub elektroniline töövõimetusleht kliinikumi töötajatele kohustuslikuks. Paberil töövõimetuslehti enam vastu ei võeta. Personalitarkvara ja raamatupidamistarkvara arendused on tänaseks tehtud ja juba ka testitud.

Teisipäevaks, 1. aprilliks, peavad kliinikumi töötajad esitama personaliteenistusele oma haigestumiste graafiku 2014. aasta kohta. Graafikud tuleb sisestada tööajatabelite rakenduses ja kinnitada struktuuriüksuse juhtide poolt 1. aprilli õhtuks.

Kliinikumi töötajate haigestumised tuleb korraldada vastavalt planeeritud graafikule. Erijuhul tohib graafikut muuta 15 päeva enne haigestumist töötervishoiuarsti poolt väljastatud elektroonilise tõendi alusel. Elektroonilise tõendi lahendus valmib 2016. aastaks.

KLIINIKUMI LEHT

Algus LK 1

millisest materjalist see olema peab?

Valisime puuskulptuuride (materjal on ju praegu omast käest võtta, oleks vaid tegijaid!) ning ajahambale vastpidavamate materjalide vahel. Komisjon leidis, et puuskulptuuride seostatakse pigem talupiiride tähistega ning olgugi, et materjal oleks odav, jäi kahtlus, kas see peab karmis kliimas vastu.

Arvestades kliinikumi ajalugu ja panust meditsiinivaldkonda, vajame Maarjamõisa väljale suurt ja väarikat taie, mis iseloomustaks siin töötavaid inimesi ja väärtustaks nende panust meditsiini ning lennukaid ideid.

Eeltoodud kriteeriume arvesse võttes otsustas komisjon, et L. Puusepa 6 hoone ette tuleb rajada ratsamonument. Toomas Kivastik lubas lahkelt skulptoril oma hobuse modelliks võtta. Kui monumendi materjal, asukoht ja modell olid otsustatud, jäi õhku küsimus – keda panna sadulasse? Oli küll ilmselge, et

sadulas peaks olema lugupeetud ja edukas kliinikumi töötaja, kuid ebaselgeks jäi, millise eriala inimest eelistada.

Kuri silm

Et otsused oleksid demokraatilikud, kaasime arutellu väliseksperdid. Ajaloomuuseumi töötajad viitasid folklorist Felix Oinasele, kes on kirjutanud, et põhjus, miks eestlased on nii vähe avatud ja kiitusega kitsid, lähtub nende ajaloolisest hirmust „kurja silma” ees. Usuti, et „kuri silm” varitseb kõikjal, kus midagi olulist on aset leidmas, samuti oli ta alati valmis ründama nõrku ja kaitsetuid. Eriti jälitas „kuri silm” neid, kes olid edukad, seega ei tohtinud oma rõõmu ja rahulolu kunagi välja näidata, ikka tuli vinguda ja halada.

Peata ratsanik

Uue teadmise võrra rikkamana otsustas komisjon, et ei pane ühegi eriala esindajat „kurja silma” meelevald ja nii rajatakse Maarjamõisa väljale peata ratsaniku kuju. Sellise

KOMMENTAAR

HANNES DANILOV
Kliinikumi juhatuse liige

Ratsamonument on Rhea mõte ja olgu ta pealegi peata, sest nii on võimalik ka vahetatava pea paigaldamine, et sõltuvalt poliitilisest olukorrast kõrgetele aukandjatele meele järele olla. Minu ettepanek oli majanduslikel põhjustel kaaluda mära kuju tellimist, kuluks ju sinna palju vähem pronksi.

otsusega ei satu kliinikum „kurja silma” vaatevälja ning teiseks annab see igale töötajale võimaluse end ise ratsanikuks seada.

KLIINIKUMI LEHT

Teade

Terviseamet algatas kliinikumi vastu väärteo menetluse Tubakaseaduse rikkumise tõttu.

Otsuses viidatakse kohatule suitsetamise propagandale kalendrites, kus on suures plaanis kujutatud arsti piibuga. Rikutud on ka elektriseadmete ohutu kasutamise nõudeid.

Ettekirjutuses viidatakse mitmetele Tubakaseaduse rikkumistele, sealhulgas § 43. Tu-

bakatoote müügiendenduse keelu rikkumine ja § 44. Alaealise kallutamine tubakatoote tarvitamisele. Kliinikum suhtub väärteosse väga tõsiselt.

Vastavalt ettekirjutusele tuleb trükiisid hävitada. Alternatiivina võib kalendrid varustada kleebistega „Suitsetamine

kahjustab Teie tervist!”, mis on saadaval kantseleides. Ettekirjutuse täitmata jätmise eest ootab kliinikumi trahv 300 trahviühikut. Ettekirjutuse täitmise tähtaeg on 15.04.2014.

MARGUS ULST
juhatuse liige

L. Puusepa 6 hoone taastamisest ehk tagasi juurte juurde

Pärast sisekliiniku kolimist on Kliinikumi Leheni jõudnud arvukalt päringuid vana hoonete tuleviku kohta. Ärevus on tingitud asjaolust, et nagu tahlepanelikud lugejad kuulsid ja nägid, hakkasid kohe peale sisekliiniku väljakolimist hooned ümber vinguma saed, langenud puude- ja oksarisuga olid kaetud nii pargiala kui ka kõnniteed.

Lugejaid piinab küsimus kuidas edasi, kas väarikat hoonet tabab Tartu Kaubamaja vana maja saatuse? Kas Eesti meditsiini hääl hüljatakse?

Kliinikumi Lehel on hea meel nendes küsimustes selgust tuua. Praeguse sisekliinikuna töös olnud maja ei jää aga tühjaks – kohe, kui kolimine lõppes, algasid seal re-

konstrueerimistööd. Pärast ehitustööd saab maja enda kasutusse spordimeditsiini ja taastusravi kliinik.

Ajaloolise maja taastamisel tuleb rangelt silmas pidada muinsuskaitse nõudeid ning seda ka tehakse. Hoonete ajaloolise hõngu lisamiseks ehitatakse auditooriumidesse ning ilmselt veel mõnele poole suured ahjud. Sisekujundaja abil püütakse leida värika ning konservatiivse hõnguga kahhelkive ahjude katmiseks. Esimese talve küttepuid on tänaseks varutud.

Veebruari viimasel päeval ostis kliinikum Lõuna-Eesti haigla aktsiate kontrollpaki. Koos haiglaga sai kliinikum nõ kaavaraks mitmeid hektareid heas korras männimets-

sa, millest saab väärtuslikku küttematerjali tulevaste karmide talvede säästlikuks ja turvaliseks üleelamiseks. Mänd on tihe, seega on ta kütteväärtus suur (1,272 milj kcal/m³). Männi kütteväärtus on suuremgi kui näiteks kuusel või lepal. Lisaväärtuseks on männipuude meeldiv pragin küttekoldes, mis aitab tõhusalt kaasa hubase atmosfääri kujundamisele.

Lisaks on energiatarbimise ohjamine riigi julgeoleku küsimus, ühtlasi tuleb vähendada sõltuvust Vene gaasist.

Kahjuks on igal medalil alati kaks külge – nii on ka ahjude ehitamisel probleeme. Kuna varem ei ole sisekliinikus ahikütet olnud, ei ole olemas ka ruume puude hoius-

tamiseks. See küsimus on tänaseni lahendamata. Keldrisse nii suurt puidukogust panna ei saa, kõne alla tuleb puude hoidmine õuealal puuriitides. Puuriidad ei tohi jääda majast liialt kaugemale ning samuti ei tohiks nad hõivata parkimiskohti, sest parklatega on niigi muret küllaga. Hetkel on kliinikumil piisavalt aega ka see kitsaskoht lahendada, Kliinikumi Lehel on infot, et juhatus kaalub mõttetalgute ning puuriida ladumise võistluse korraldamist.

L. Puusepa 6 hoone renoveerimistööd on plaanis lõpetada 2015. aasta lõpuks.

KLIINIKUMI LEHT

Kutse Teeme Ära talgupäevale

Hea kliinikumi töötaja, oled oodatud Teeme Ära talgupäevale! Talgupäeva eesmärgiks on korraldada L. Puusepa 6 hoone ümbrus ehitusprahist ja ladustada küttepuid. Teatavasti ehitatakse küttesüsteem ümber ja peamiseks küttematerjaliks saab olema puit. Seetõttu vajab juhatus abikäsi, et laduda ja korraldada puuriidad. Tõenäoliselt tuleb ehitada ka puukuurid. Puit tuuakse kohale Lõuna-Eesti haigla männimetsast. Toimuvad nii puuraiumise, puusaagimise kui ka puuriida ladumise võistlused. Selgitatakse välja kauneima kujuga puuriit. Talguriided ja talgutoit on tööandja poolt. Igal kliinikul ja teenistusel on kohustus talgutele saata vähemalt 1 töötaja. Talgupäeva vastutav korraldaja on majandusteenistus. Talgupäev toimub 3. mail 2014, algus kell 7.00. Talgupäev lõppeb siis, kui 7 hektarit metsa on leidnud koha puuriitades.

Ettevalmistused järgmiseks olümpiaks

EOK president: järgmiste olümpiamängude ettevalmistustsükli märksõnad on toitumine, väljaõpe ja uued alad olümpiaprogrammis

KOMMENTAAR

EVE UNT
Spordimeditsiini ja taastusravi kliiniku vanemarst-õppejõud

Toetan 100%-liselt EOK plaani. Tuleb tunnistada, et spordimeditsiini osakonnal on samuti seoses hr Bernatskiga väga suured ootused ning tema kaasamine tippspetsialistina toidulisandite ja dopinguanete valdkonnas täidaks senise tühimiku. Ja veel, oleme juba varasemalt arutanud nn võimalike uute spordialade lülitamist olümpiakavva, kuid kahjuks napib ideid. Lisaks hr Neinar Seli poolt pakutule palume kõikidel huvilistel saata ettepanekuid uudsete spordialade kohta aadressil kliinikum@kliinikum.ee. Kõikide ideekonkursil osalejate vahel loositakse välja piletid järgmistele olümpiamängudele Rio de Janeiro. Lisaks on meil ettepanek ROK-ile – tasuta kaaluda suve- ja taliolümpiamängude liitmist. Kliima soojenemise tõttu on see 2016. aastal ilmselt juba võimalik.“

Neinar Seli

Olümpiamängud on läbi ja aeg on peeglisse vaadata. Võime seal küll näha maailma kõige ilusamaid sportlasi, kuid ainult iluga medaleid ei võida. Jah, tööle näkku vaadates olid Soči olümpiamängud katastroofilised ja tulemused lausa rahvuslikku häbi põhjustavad. Midagi sellist ei tohi enam kunagi korduda. Täolise fiasko vältimiseks on Eesti Olümpiakomitees valminud plaan, kuidas meie talisport mudast taas lumistele väljadele ja siledale jääle tõmmata.

Toitumine

Esiteks tuleb üle vaadata sportlaste toitumine. Mõõdunud olümpiamängud tõestasid, et pelgalt kohupiima ja banaani pealt olümpiamängudel esikümnesse, saati siis poodiumile asja pole. Kuna meil on endal õppinud ja kunagi ka väidetavalt praktiseerinud dopinguspetsialist Vitali Bernatski näol olemas, siis on Eesti Olümpiakomitee lõõnud Bernatskiga käed ning järgmise nelja aasta jooksul hoolitseb tema meie sportlastele õigete toitainete manustamise eest.

„Bernatski Eesti Antidopingu erikomisjonis antud ütluste põhjal ei ole meil kahtlust tema kompetentsis kahelda. Usaldame meie sportlaste toitumise täielikult tema hoolde,“ kommenteeris EOK president Neinar Seli.

Sportlaste väljaõpe

Teine muudatus puudutab ennekõike laskesuusatajaid. Kõik laskesuusatajad, kes tahavad Eestit esindada, peavad läbima kaheaastase Scoutspatlajoni treeningu. Lisaks laskmisele õpivad sportlased karmi režiimiga sõjaväelise väljaõppe käigus ignoreerima enesealalhoiu instinkti, mis tõestatult on siiani takistanud neil täisvõimsusega treenimast ja võistlusolukorras endast kõike välja panemast.

„Põhimõtteliselt võime öelda, et treenime külma närvi tapamasinaid, kes teavad, et möödalaskmise võimalust ei ole – lased mööda, tuleb järgmine ja koristab su teelt eest,“ ütles Seli.

Tema sõnul lõikavad sellest kõige rohkem kasu sportlased ise, aga ka Eesti riigi julgeolek. „Pärast laskesuusataja karjääri

lõppu on sportlastel nüüd lihtne uuele ametile üle minna – Kesk-Aafrika Vabariik, Afganistan, Iraak ja Balkani poolsaar ootavad uusi rahuvälvajaid. Niimoodi kindlustame ka järjepideva elukutseliste sõjaväelaste pealevoolu.“

Juhul kui laskesuusatajatega tehtud eksperiment peaks õnnestuma ja nad suudavadki enesealalhoiu instinkti välja lülitada, on EOK-l plaanis laiendada seda programmi kõigile sportlastele nii tali- kui suvealadel.

Uute olümpiaalade lobitöö

Kolmandaks töötab EOK järgmistel aastatel kõvasti selle nimel, et olümpiakavva liidetakse sellised alad, milles eestlased head on – näiteks Eesti rahvusspordialad nagu purjusujumine ja kiviõpp.

„Purusujumise puhul tundub, et kõige suuremat konkurentsi suudaksid meie sportlastele pakkuda Venemaa, võib-olla ka Poola, Ukraina ja Valgevene sportlased. Siiski on meil tugev usk, et meie sportlased nendel aladel maailma tippu kuuluvad ja on võimelised Eestile au ja kuulsust tooma,“ selgitas Seli.

Veel üks ala, mis olümpiakomitee presidendi sõnul põhjaliku arutelu all oli, on kolmevõistlus, mis koosneb tõstmisest, orienteerumisest ja mälumängust. „Siingi on venelased kõige suuremad konkurendid ning arvestades, kui hästi nad kannavad, siis jääb meil üle loota vaid sellele, et orienteerumises ja mälumängus on meie sportlased osavamad.“

KLIINIKUMI LEHT

Juhatus kinnitas struktuurireformi kava

Teisipäeval heaks kiidetud kliinikumi uus põhimäärus on kooskõlas uue valitsuse koalitsioonilepinguga ja arstiteaduskonna reformikavaga.

Kliinikumi ülemarsti Margus Ulsti sõnul tingis kiire struktuurireformi muutunud poliitiline ning konkrentsi- ja majanduskeskkond (loe: Ida-Tallinna Keskhaigla on haiglate enesega rahulolu edetabelis tõusnud esikohale ja seadnud regionaalhaiglad ebasoodsasse valgusesse). Sectõtu tuleb korrastada nii kliinikumi kui ka PERH-i ja arstiteaduskonna struktuuri, konsolideerida tegevusi ning vähendada juhtimistasandeid.

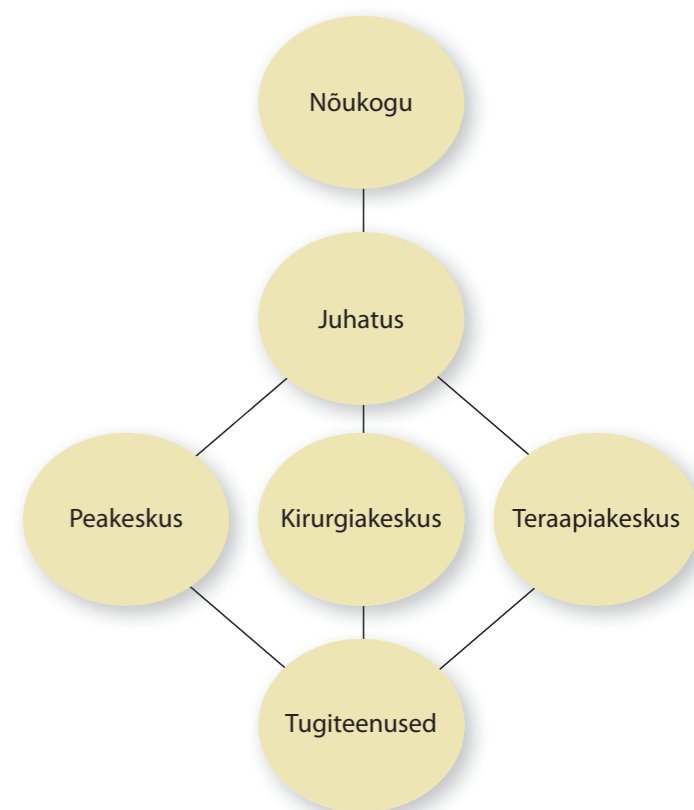
Kliinikum peab kütte- ja tegevuskuludelt sel aastal kokku hoidma 12 miljonit eurot. See on võimalik ainult läbi struktuurireformi. Uue plaani järgi liidetakse kliinikud keskusteks (nagu PERH-is)

ning ühitatakse taristu (kõnekeskus, raamatupidamine, infosüsteemid jne).

Vastavalt kavale moodustatakse kliinikumis:

1. Peakeskus (kõrva-nina-kurguhaiguste kliinik, stomatoloogiakliinik, närvikliinik, psühhiaatriakliinik ja nahkliinik (sest viimane asub psühhiaatriakliiniku kõrval ja nahk katab ju ka pead).
2. Kirurgiakeskus (kirurgilised kliinikud).
3. Teraapiakeskus (lastekliinik, sisekliinik, spordimeditsiini-taastusravikliinik, kopsukliinik).

Struktuurireformi raames vähendatakse oluliselt juhtide

arvu. Igal juhul saab olema keskmiselt 1000 alluvat, mis võimaldab oma keskuse inimestega sisuliselt tegeleda ja strateegilisi tegevusi planeerida. Paraneb nii juhtimiskvaliteet kui ka infoliikumine kliinikumis ning Eestis tervikuna. Õhuke kliinikum on Eesti meditsiini lipulaev!

Margus Ulsti sõnul on struktuurimuudatused kooskõlastatud PERH-iga ja kaugemaks eesmärgiks on vastavalt haiglavõrgu arengukavale ühe regionaalhaigla moodustamine, mille asukoht on pealinnas (s.t meditsiinipealinnas Tartus). Tallinlastele ei pruugi see meeldida, kuid praänikuks on võimalus deprimeerida keskerakondlik keskhaigla ning sõita rongiga Berliini ja Helsingisse Tartut läbimata.

„Kuigi personaaliast on veel vara rääkida, on peakeskuse juhatajaks kinnitatud dots.

Taavo Seedre, kirurgiakeskuse juhatajaks prof. Helle Karro ja teraapiakeskust asub juhtima prof. Vallo Tillmann. Personaliga on struktuurireformi põhjalikult arutatud ning kavandatavaid muudatusi on ka valitsusele tutvustatud,“ selgitas Ulsti.

Nagu ikka, tekitavad muudatused vastakaid arvamusi. Nii on kõlanud kahtlusenoovid, et tegemist on reformierakonna järjekordse populistliku reformiga. Kriitikat kommenteerides ütles ülemarst, et kliinikum täidab riigis väga olulisi funktsioone ning on mõistetav, et partnerid mõtlevad kaasa ja annavad avatud tagasisidet kliinikumi põhimääruse ja funktsioonide täitmise osas. „Nende arvamus on meile väga tähtis,“ lausus Ulsti.

KLIINIKUMI LEHT

Tartu bussijaam kolib

„Mina ei tea, kas see on hea või halb, seda las otsustavad juba bussisõitjad ise. Aga vähemalt on nüüd selgus majas ja see on kõige tähtsam,“ kommenteeris uudist Estiko nõukogu esimees Neinar Seli.

Teatavasti on Tartu maaliinide bussijaam olnud tuliste diskussioonide objektiks vähemalt uue sajandi algusest saadik. Ikka on ta kellegi jaoks kas liiga väike, liiga uus või liiga vale koht peal. Viimasel ajal on eriti palju kõneainet pakunud Tasku keskuse laiendamisplaanid, mille teostumisel muutuks bussijaam lihtsalt multifunktsionaalse keskuse üheks osaks. Nii meedias kui linnavolikogus on seda plaani tuliselt kritiseeritud, justkui tehtaks väikesele bussijaamale sellega liiga.

Kuhu rahvas sõidab?

Õnneks on arengud nüüd võtnud täiesti uue suuna. Seoses Euroopa Liidu transpordivoliniku Siim Kallase sagedaste Eestis käimistega viimasel ajal, on aasta algusest alates mõeldistatud Eesti suuremate linnade ühistranspordivoogusid. Ja Tartu osas olid uurinutulemused üllatavad, ehkki midagi taolist võis sage bussisõitja ammugi täheldada. Ni-

Fotod: Kliinikumi Leht

melt on bussiga liikuva maa-rahva tõmbekeskuseks juba mõnda aega turu asemel Tartu Ülikooli Kliinikum.

„Mõne reisi ajal valgub mul buss Maarjamõisas nii tühjaks, et alla kesklinna pole enam mõtet sõitagi,“ kommenteerib olukorda staažikas bussijuht Kunnar Savelnikov. „Ja see pole ka saladus, et kui tood rahva näiteks Jõgeva poolt linna, siis bussitais rahvast marsib nagu üks mees linnaliinide peatusse, et üheskoos Maarjamõisasse sõita. No ma oleks võinud nad ju siis ise kohe sinna viia, miks ma neid pean vahepeal üldse turu juures maha laadima?“ imestas ka Kunnari kolleeg

Teodor Laak absurdseks muutunud olukorda.

Kopp maasse, inimesed maa alla

Õnneks reageeris linnavolikogu kiiresti ja juba märtsi alguses võeti vastu otsus nr 318U-7 „Tartu maaliinide bussijaama kolimise kohta“. Praegune bussijaam likvideeritakse kava kohaselt 1. juuniks ja sellega jäävad kindlasti rahule kõik need, keda häiris fakt, et Tasku keskus oli bussijaamale liiga lähedal. Varsti enam ei ole.

Ka Tartu Ülikooli Kliinikum on plaanidega kursis ja mingeid takistusi ette ei näe. Ehitustöödega alustatakse lä-

hi ajal, kuna uus bussijaam katasriplaanide ja detailplaneeringu muutmist ei vaja. Ka liikluskorraldus säilib endisel kujul, sest bussijaamaks renoveeritakse praegune kliinikumi ees olev linnaliinide bussipeatus. Et aga uus bussijaam sellesse ära mahuks, siis viiakse kõik uued ruumid, ootesaalid, kommunikatsioonid jms maa alla. Tulemuseks peaks olema maailma esimene kelder-bussijaam.

Kui hanked ei vaidlustata, peaks Tartu uue asukohaga bussijaam funktsioneerimist alustama juba 1. septembril.

KLIINIKUMI LEHT

Analüüsipaneel surma ennustamiseks

Tartu Ülikooli Kliinikumi Ühendlabor võtab kasutusele uue biokeemilise analüüsipaneeli surma ennustamiseks.

Koostöös Eesti geenivaramu teadlastega juurutatakse 2014. aasta aprillis uued biokeemilised analüüsipaneelid patsientide surmariski ennustamiseks.

Nagu Eesti Päevalehes hiljuti kirjutati (27.02.2014), on Eesti teadlased avastanud, et nelja tavalise biokeemilise markeri abil saab ennustada, kas uuritav isik sureb lähiajal.

Seetõttu lähtudes Eesti tervishoiu piiratud ressurssidest, on edaspidi raskelt haige patsiendi saabumisel vajalik määrata need 4 biokeemilist näitajat: Ex-albumiin, Ex-a1-glükoproteiin, Ex-tsitraat ja Ex-VLDL-partikli diameeter. Juhul, kui need näitajad on nn surma referentspiirides (vt ühendlabori käsiraamat), siis haigele intensiivset ravitee-

nust edaspidi ei osutata, vaid ta suunatakse hooldusravile koos hingehoidja teenusega.

Hingehoidja aitab lähitulevikus sureval inimesel oma lähedastega hüvasti jätta ning testamendi koostada.

KLIINIKUMI ÜHENDLABOR

ELISA levist suveperioodil

Kuigi ELISA sideoperaator on leviprobleemidega Tartus tõhusalt võidelnud, on informaatikateenistus mures peagi algava puhkusteperioodiga, mil inimesed liiguvad palju väljaspool Tartut. Tagamaks ELISA sideoperaatori teenuseid kasutavate kliinikumi töötajate kättesaadavus ka suvel, palub informaatikateenistus kõigil kliinikumi töötajatel teavitada teenistust oma suvistest puhkuseplaanidest. Infoliikumise optimaalseks korraldamiseks on väljatöötatud vorm (VKL-1007), mis tuleb nõuetekohaselt täita ja allkirjastada.

Avalduses tuleb ära märkida oma puhkuseaegne asukoht kuupäeva ja kellaaja täpsusega, samuti asukoha koordinaadid Google kaardirakenduse abiga. Avaldus tuleb tuua informaatikateenistuse direktori kabinetti L. Puusepa 2 majja.

Informaatikateenistus on saanud korralduse välja töötada logistikarakendus, mis koordineerib ELISA sideoperaatori edasist tegevust. Suveperioodil saadetakse iga päev ELISA sidebussid informaatikateenistusse laekunud avalduste põhjal koostatud marsruute mööda Tartust teele. Puhkajad saavad teate sidebussi saabumisest puhkuse piirkonnast SMS-iga. Peale SMS-i laekumist saab ELISA mobiilsideteenuseid kasutada umbes 15 minuti jooksul, seejärel sõidab buss edasi. Soovijad võivad sõita ka bussi taga või veeta suvepäevi sootuks bussis. Bussi sõidugraafikuga saate tutvuda arvutiabi vahendusel.

Eespool toodud mahuka suvise projekti ettevalmistus- ja käivitamisprotsessi tõttu ei ole informaatikateenistusel kahjuks aega teiste rakendustega tegeleda.

KLIINIKUMI LEHT

Foto: Kliinikumi Leht

Avaldus informaatikateenistuse direktorile

Kuupäev

Palun tagada mulle _____

(ees- ja perenimi, isikukood)

ELISA mobiilsideteenused minu puhkuse ajal:

	Kuupäev	Kellaeg	Asukoht	Koordinaadid
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

Allkiri

Noppeid kõnedest eHL-i valvetelefonile

eHL valve: „eHL valve kuu- leb!”

Kasutaja: „Kuulge, me siin vanale haigusloole hakkasi- me anamneesi sisse toppima ja siis ta kraaksatas korra.”

eHL valve: „eHL valve kuu- leb!”

Kasutaja: „Teate siin on mingi jama... Ta ei saa 21.09 surnud olla, sest 22.09 pöör- dus ta uuesti EMO-sse. Kui ta 22.09 uuesti tuli, siis oleks triaaziõde vast ikka aru saa- nud, et ta surnud on?”

Õendusanamneesi välja „Abi- vahendid“ juures on valikud: kepp, ratastool, kargud, ru- laator.

Kasutaja: Abivahend on abikaasa, aga no siis ma valin kepp?

Kasutaja: „Täna, reedel, kunagi hiljem lähevad hai- ged koju. Et kuidas jääb nen- de esmaspäevase söögiga? „ eHL valve: „Kodus teevad patsiendid ise süüa.”

Kasutaja: „Raviarsti ülesanne ei ole esialgset diagnoosi määrata! Las seda teevad need, kellel seda vaja on!” (Toru hargile prõmm!)

eHL valve: „Kas te tahate kü- lastust avada?”

Kasutaja: „Ma ei saa isegi aru millest te räägite, mul on vaja patsient roheliseks te- ha!”

Kasutaja: „Patsient kirjutati valesi välja. Saatke kohe poisid siia kuuendale korruse- le!”

eHL valve: „Milleks poi- sid?”

Kasutaja: „No panevad osakonda tagasi...”

Kasutaja: „Pildipanka minnes ei ole sellist pilti nagu vanas- ti, kõik info on puudul!”

eHL valve: „Mis info siis peab näha olema?”

Kasutaja: „Appikene, nii loll ja terve öö valves ka veel!”

Järg LK 10 ▶

Innovatsioon närvi- kliinikus – naeruteraapia

Klassikalise meditsiini ravimeetodite kõrval koguvad aina enam populaarsust alternatiivsed teraapiavormid. Kui tavaliselt arvatakse, et kogenud klassikalise meditsiini esindajad – arstid – julgevad kahelda selliste teraapiate tõhususes, siis närvikliiniku personal lõhub müite ja alustab naeruteraapiaga.

Siiani insuldiõdedena tegut- senud tuumik on täheldanud, et ravitulemused on oluliselt paremad, kui inimene on rõõmsameelne. Kuna õnne- hormoonide kogus on eestlas- tel geneetikute viimaste uu- ringute tulemusel üks väiksei- maid maailmas, arvatakse nende juurdetektamisel ole- vat väga suur roll inimese ter- venemisel. Uuringud on tões- tanud, et õnnehormooni oksütotsiini kontsentratsioo- ni tõstmine veres muudab inimesed empaatilisemaks, ava- tumaks, paremaks suhtlejaks, julgemaks, õnnelikumaks. Ehk oksütotsiini koguse suu- rendamisel on insulti põde- nud inimese tervisetulem märgatavalt parem ja taastu- mine osadel juhtudel ka kii- rem.

Naeruteraapiad soovita- vad iga päev kõva häälega naerda, mis aga insulti põde- nud patsientidele võib olla raske, kuna selja taga on ras- ke haigus ning ehmatav koge- mus, lisaks on ju teada, et ees seisab hulk elumuutusi. „Keskmine eestlane ei luba endal niisama naerda,“ selgi- tab närvikliiniku vanemõe Ester Vatsk. Seetõttu on nad vanemõe sõnul oma insuldiõde- de vastuvõtu ümber kohanda- nud, et õhkkond vastuvõtul oleks lõbusam, tulemus pa- rem ning ei saa jätta ka tähe- lepanuta, et naermine on me- dikamentide ostmisest sood- sam. „Vastuvõtul teeme harju- tusi, mis mõjutavad ning ühendavad keha ja meeli – naeruharjutusi, vabameditaa- siooni, hüüdmisharjutusi, tä- namisharjutusi ja kujutuspil- di harjutusi. Kuna aga kõiki- de patsientide fantaasia ei ole alati väga lennukas, oleme va-

Insuldiõded naeruteraapia vastuvõtuks valmistumas

hel ise sunnitud võtma koo- miku rolli. Räägime anekdoo- te, vajadusel etleme ja kostü- meerime ennast,“ kirjeldab innovaatilist vastuvõttu Ester Vatsk. „Kõju kaasa anname patsientidele ülesandeks har- jutada autoroolis naermist (sest paljud närvisüsteemi kahjustavad vihapursked teki- vad autoroolis), telefoninaer- mist ja soovitame kord päevas ühte söögikorda, mille vältel süüakse ja juuakse naerdes.“

Esimesed tulemused on ju- ba näha – insuldiõdede vastu-

võtu populaarsus aina kasvab ning sinna on tekkinud oote- järjekorrad. Ka sellele on ole- mas selgitus – pärast naerute- raapilist õdede vastuvõttu tun- neb inimese keha ennast lõo- gastunult, õnnelikult ja vabalt. Kui ei ole pingeid, ei teki tõe- näoliselt ka trombe, mis oma- korda ennetab efektiivselt in- sulti.

KLIINIKUMI LEHT

Geneetikakeskus laieneb lae alla

Kui kliinikumi suure maja juurdeehitused võtavad üha mastaapsemaid mõõtmeid, siis auväärne maja aadressil L. Puusepa 2 muinsuskaitse reeglite tõttu seesuguseid laiendusi endale lubada ei saa. Samas suurenevad ka selles vanas majas tegutsevad üksus- sed, neist kõige kiiremini ge- neetikakeskus. On ju geen- diagnostika järjest olisem kogu meditsiini jaoks ja see nõuab üha suurenevat perso- nali ja masinate hulka. Ruu- mi laiendamiseks aga napib.

Kus aga häda kõige suu- rem, seal abi kõige lähem. Nii tuldigi mõttele, et töökohti saab kergesti juurde tekitada, kui ära kasutada vana maja kõrgeid ruume ning viia uute töötajate lauad, mikroskoobid ja muud seadmed sõna otse- ses mõttes lae alla. Ruumi

Selline näeb peatselt välja geneetikakeskuse teise korruse koridor, kuhu lae alla on ehitatud uus tsütogeneetiku töökoht vajaliku mikroskoobi ja arvutiga. Nagu ka pildilt näha, on ehitus juba alanud.

ning raha kokkuhoiu mõttes pääseb nendele tööpostidele teisaldatavaid redeleid kasuta- des, sest treppide ehitamine

oleks olnud liiga keerukas. Geneetikakeskuse juhataja professor Katrin Õunapi sõ- nul muudab selline ruumika-

sutus oluliselt ka personalipo- liitikat: „Nüüdsest peame uu- te töötajate palkamisel arves- tama ka nende füüsilist või- mekut, sest redelist ronimi- ne ei pruugi olla igapäevse jõe- kohane. Samuti on plaanis kõigile keskuse töötajatele te- ha geneetilised analüüsid kõr- gusekartuse diagnoosimiseks. Need, kelle test on positiivne, peavad endale leidma uue töö- koha mõnes kliinikumi ma- dalamas allüksuses.“

Kindlasti on selline ruumi- kasutus suurepäraseks eesku- juks kogu Eesti meditsiinile ning kindlustab meie juhtpo- sitsiooni kõige kuluefektiivse- ma tervishoiusüsteemina Eu- roopa Liidus.

KLIINIKUMI ÜHENDLABOR

Uus üksus – ekspordikliinik

Seoses raha juurde hankimise vajadusega ja patsientide vaba liikumisega Euroopas, otsustas kliinikumi juhatus kuulutada välismeditsiini keskuse eraldiseisvaks üksuseks – ekspordikliinikuks.

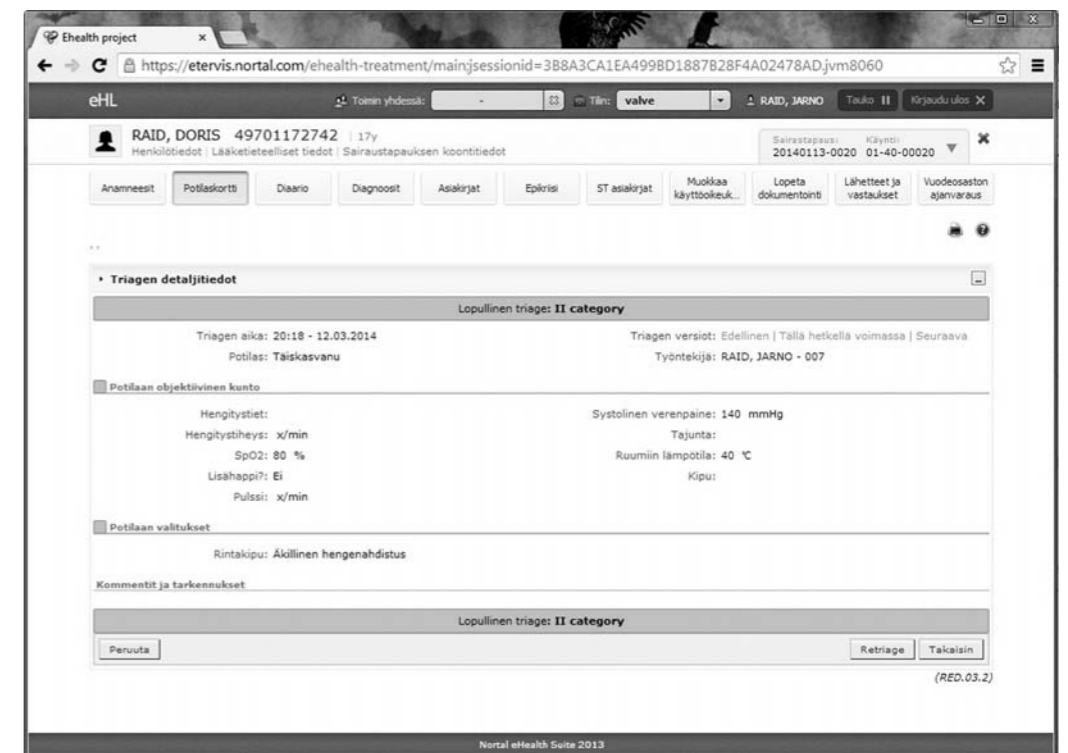
Radioloogikliinik, sisekliinik, hematoloogia-onkoloogia klii- nik ja südamekliinik (vajadu- sel veel teisedki kliinikud) muudeti uue loodava ekspor- dikliiniku osakondadeks.

Teadu on, et kõige rohkem käib (ja ilmselt hakkab samu- ti tulevikus käima) kliiniku- mis Soome patsiente.

Soomlaste paremaks tee- nendamiseks ja tänaste arstitu- dengite keelepraktika tagami- seks enne nende siirdumist põhitöökohale Yrhöjökylä tervisekeskuses, muudetakse eHL-i kasutajaliides alates 1. aprillist soomekeelseks.

Palun pange tähele, et ala- tes 1. aprillist tuleb eestimaal- lastest patsiendid eHL-i sises- tada kui välismaalased!

KLIINIKUMI LEHT

Soomekeelne eHL

► Algus LK 8

eHL-i koosolekul:
eHL analüütik: „Need psühhiaatria aruanded ajasid mu hulluks.“

Lepingupartneri arhitekt: „eHL versiooni vahetusega muutusid paljud andmebaasi päringuplaanid. Anname paar tunnikest aega parandamiseks ja kui terapeutilisel teel asi ei parane, siis kasutame kirurgilist sekkumist.“

Maarjamõisa meditsiinilinnak areneb

Seoses sisekliiniku kolimisega L. Puusepa 8 hoonesse, vaadati hoolikalt üle L. Puusepa 8 G- ja H- korpuste ehitusjoonised. Uurimise käigus selgus, et osa seinu on arhitektil planeeritud kummist! Projektijuht Toomas Kivastiku hinnangul on tegu väga kasuliku avastusega, sest kumm ju teadupärast venib. Seetõttu alustatakse meditsiinilinnaku III etapi tegevustega planeeritust varem.

Lastekliiniku osakonnad kolitakse ümber L. Puusepa 8 G- ja H- korpustesse. Kummist seinte venitamiseks paigaldatakse G- ja H- korpuste seinu trossidega ühendavad kolme meetri jämedused betoonist tugivaiaid

Nagu elu näitab, mahub häid lambaid palju ühte lauta! Äsja kolimise üle elanud sisekliiniku direktor Rein Kermes julgustab lastekliinikut uut sammu ette võtma: „Mahtumine senisest poole väiksemale pinnale tihendab personali sõprussidemeid ja muidugi küünarnukitunnet. Eesmärk muutuda patsiendivabaks haiglaks ei olegi kauget.“

Toomas Kivastik on kindel, et kuna lapsed ei võta iseenesest palju ruumi, ei teki nad ka liialt tüli ja nii saab igasse palatisse tõesti mõned väikesed voodid juurde panna.

Lastekliiniku maja N. Lunini 6 ehitatakse kiiresti ümber parkimismajaks.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumis muutub „Konkurentsi osutamise lubade taotlemise ja andmise kord PKL-140“

Teisipäevast, 1. aprillist, jõustuvad muudatused „Konkurentsi osutamise lubade taotlemise ja andmise korras“. Korra muutmise võeti ette kliinikumi töötajate tungival soovil, kuna konkurenti juures töötamine on olnud seni lubatud ainult vähestele. Samas soovib seda võimalust kasutada enamik töötajatest. Senised konkurenti juures töötamise load tühistatakse ja luba konkurenti juures töötamiseks on võimalik taotleda

oksjonil. Edu on oksjonil võimalik saavutada neil, kellel on ette näidata kõige rohkem valveringe, ambulatoorseid vastuvõtte ja aukartustäratav sotsionaarse ravitöö maht. Töötamine täistööajaga, vajadusel üle tööaja ning koduses valves, on samuti ühed olulisemad trumbid oksjonil võidu saavutamiseks. Toeks on kõik riiklikud autasud ja aktiivne osalemine heategevusel. Oksjonil võidavad enim punkte saanud kliinikumi töötajad.

Konkurenti juures töötamise lubade oksjon kuulutatakse välja täna 1. aprillil. Töötajad peaksid kiirustama, sest PKL-140 kaotab oma kehtivuse juba järgmise aasta 1. aprilliks. Aegumise põhjuseks on asjaolu, et konkurendid asenduvad selleks ajaks koostööpartnerite või tütarettevõtete

KLIINIKUMI LEHT

Raamatupidamistarkvara ROOL täiendustest

Seoses üle-euroopalise pankadevahelise andmevahetuse SEPA (Single Euro Payments Area) rakendamisega on täiendatud ka kliinikumis kasutatavat raamatupidamisprogrammi ROOL. Alates 1. aprillist 2014 kantakse kliinikumi töötajate töötasu üle

Bitcoinides (uus populaarne küberraha).

Kõik, kes soovivad palka saada, tuleb pöörduda vanemraamatupidaja Klaudia Noormetsa poole ja anda talle teada oma Bitcoin rahakoti aadress.

Turvalisuse huvides tuleb

rahakoti aadress krüpteerida Mobiil-ID-ga. Need, kellel ei ole veel Bitcoin rahakotti, peavad Klaudia Noormetsale teatama, millise kolleegi Bitcoin rahakoti tema töötasu edaspidi kantakse.

KLIINIKUMI LEHT

Ebatervislikud neljapäevad

Eesti Õdede Liidu Tartumaa piirkondlik juhatus võttis rahva tungival palvel vastu otsuse, asendada igakuised „Tervislikud neljapäevad“ „Ebatervislike neljapäevadega.“

Kui Kliinikumi Leht küsis ödele liidult ootamatu kursimuutuse kohta, selgitas Tiina Teder: „Tuleb tõdeda, et kodanikud on tüdinenud pool aastat kestnud ettevõtmisest ja ootavad midagi uut ja värskendavat. Inimesed kurdavad, et tänu tervislikele neljapäevadele on nende eluviis juba liigagi tervislik ning selleteemalistest näpunäidetest pakutavad vestlusringid ei paku enam huvi.“

Tervisliku üritusesarja muutmisel vähem tervislikuks loodavad korraldajad tõsta huvi ennekõike just neis kodanikes, kes järgivad tervislikke eluviise ja soovivad seda rutiini muuta. „Loodame kaasata ka nooremaid tartlasi, et ühel

kenal päeval alustada uuesti tervislike neljapäevadega,“ oli Tiina Teder lootusrikas.

Vestlusringide teemad ühel aprillikuu kaunil päeval on järgmised:

- „Alkoholi tarvitamise ABC“
- „Suitsetama õppimise töötuba“
- „Kiirtoit – aja võit!“
- „Sport väsitab“

Vestlusringide juhivad oma ala parimad asjatundjad-praktikud!

Kohal müüjad hea ja paremaga!

Ootame rohket osavõttu!

KLIINIKUMI LEHT

Foto: Kliinikumi Leht

Tartu turvaliseks!

Kliinikum ja linnavalitsus sõlmisid lepingu, mille kohaselt sõidavad öösiti kevad-suvi-sügishooajal kliinikumi töötajatega mehitatud ratsapatrullid regulaarselt läbi vanalinna nn Bermuda kolmnurga.

Patrullide teeninduspiirkond ulatub ka Emajõe kallastele. Kindlasti vajavad erilist tähelepanu suvised vabaõhukontserdid. Patrullide ülesanne on anda linnakodanikele vajadusel esmaabi. Keerulisematel juhtumitel palutakse appi politsei ja/või kiirabi.

Ratsapatrullide koolitus algab 1. aprillil 2014, koolituse sisu koosneb nii teoreetilistest kui praktilisest ülesannetest. Koolitus toimub A. Linkbergi nimelises auditooriumis, osalejatel palutakse kaasa võtta oma sadul.

Esiolgu on patrulli töörežiimiks on määratud ajaline intervall järgmine: üks ööpäev sadulas ning seejärel kaks nädalat taastusravil.

KLIINIKUMI LEHT

Foto: Kliinikumi Leht

Pea peab pidu – üks pea on hea, kaks veel parem

KUIDAS VÕIMENDADA ARSTI MEELI?

Täpselt 200 aastat tagasi, 1814. aastal, kirjutas meie kuulus kaasmaalane Karl Ernst v. Baer uurimistööst eestlaste haigustest. Ta mainib, et eestlaste „haiguste diagnoosimise ja ravimise juures tuleb arstil paljude raskustega võidelda [...] Madal vaimne kultuur on põhjuseks, miks eestlased peaaegu ei suuda oma seisundit täpselt kirjeldada. [...] kui nad südame valu või nõrkust kurdavad, tuleb sageli häda otsida maast.”

Tundub, et Baer halvustab eestlasti... Vale puhul! Tegelikult oli hädavareseks Baer ise (kogu toonane meditsiin), kes suutsid patsientide olukorda hästi kirjeldada vaid siis, kui patsiendid neile appi tulid ja ise seda tegid.

Kuulsaim eestimaine loodusteadlane, K. E. v. Baer, kirjutas 200 aastat tagasi uurimuse eestlaste endeemilistest haigustest. Tänapäeva mõistes oli see veel vanamoodne töö, kuid huvitav toonaste eestlaste eluolu valgustamiseks.

Tartu Ülikooli muuseum
www.muuseum.ut.ee

Tartu Ülikooli Kliinikum
www.kliinikum.ee

Kel pea lõikab, see saab aru, et ei tasu peaga vastu seinaga joosta, vaid mõelda tuleb lahtise peaga. Pea tuleb panna tööle, vahel ka midagi pähe õppida, sest rumal pea on ihule nuhtluseks ja siis võid olla nagu peata kana.

Isegi, kui omad helget pead, ei tasu jääda omapead, sest võid pea kaotada. Tule parem näitusele „PEA ASI: maailm õlgadel“, mida saab alates 25. aprillist näha Tartu Ülikooli muuseumi peamajas Toomemäel. Astu aga kunagise piiskopkonna peakiriku peauksest sisse ja kohtad näitusel igasuguseid päid – nii takupäid kui tarkpäid, nii luupäid kui puupäid, ei puudu ka kapsapea. Näitusel pole vaja oma peaga riskida, kuid kui peas veidikenegi oidu, saad ka oma peaga mõelda. Tegevust jätkub siin nii

suurtele kui väikestele – võid pead murda ning kaasa mõelda nii, et pea suitseb. Saad mõelda oma peaga, kuid kindel on see, et pähe õppida ei anta, pead pahna täis ei topita ja vastu pead ei saa siin keegi – ükskõik, kas oled lahtise peaga või kinnise peaga.

Näitusel „PEA ASI: maailm õlgadel“ pole vaja pead tulle pista, kuid enne näitusekülastust pole ka mõtet pead täis võtta.

Näitus „PEA ASI: maailm õlgadel“ Tartu Ülikooli muuseumis (Lossi 25, Tartu) on avatud alates 25. aprillist 2014.

Lahtiolekuajad: mai-september T-P kell 10-18; oktoober-aprill K-P kell 11-17.

www.muuseum.ut.ee

TARTU ÜLIKOOLI MUUSEUM

Kliinikum otsib superstaari!

Märtsi viimastel päevadel alustas Vahur Laipea uue dokumentaalsarja „Haiglalood“ filmimist kliinikumis.

Olgugi, et tegemist on dokumentaalfilmiga, õnnestus kliinikumil osta endale kõik sarja sees olevad reklaamipausid. Reklaamipausid sisustatakse kliinikumi tutvustavate promovideotega. Kui tunnete, et just Teie olete seiklusjanuline, parimates aastates ja parimas vormis ning sobiksite kõige paremini kliinikumi tutvustama, siis andke endast märku ja täitke kandideerimisavaldus läbi siseveebi.

Kõik, kes reklaaminäo konkursi ei läbi, saavad võimaluse osaleda dokumentaalsarja massistseenides.

Kandideerimise tähtaeg on 10. aprill 2014.

Heade võteteni!

Kellel on selline töö?

Vastuse palume saata 10. aprilliks e-postiga aadressile Helen.Kaju@kliinikum.ee või tigupostiga aadressile Kliinikumi Leht, L. Puusepa 1a, 50406, Tartu. Õigesti vastanute vahel loositakse välja Kliinikumi Lehe aastatellimus. Head nuputamist!